

OBETA SVÄTEJ OMŠE

Rodinná katechézka 123-2020 (691)

www.inky.sk

týždeň po 9. 2. 2020

Povedz Izraelitom: Prvý deň siedmeho mesiaca bude pre vás dňom odpočinku, pamätným dňom s trúbením a so svätým zhromaždením. ²⁵ Vtedy nesmiete vykonávať nijakú služobnú prácu a budete Pánovi obetovať zápalnú žertvu! (Lv 23,24-25)

BOŽIE SLOVO:

(1 Kor 11,23-25)

Čítanie z 1. listu sv. apoštola Pavla Korint'anom: *Ved' ja som od Pána prijal, čo som vám aj odovzdal, že Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, ²⁴ vzdával vďaky, lámal ho a povedal: "Toto je moje telo, ktoré je pre vás; toto robte na moju pamiatku. " ²⁵ Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: "Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi. Toto robte, kedykoľvek ho budete piť, na moju pamiatku. " Počuli sme Božie slovo!*

KATECHÉZKA (KKC 1322 – 1419)

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 408, 448, 433)

Dnes sa povenujeme veciam, ktoré by mali byť každému z nás jasné. Často sa ale ako kňazi stretáme s tým, že opak je pravdou. Znova a znova počúvame ľudí, idúcich z omše, hovoriť o tom, ako „boli na oplátke“, alebo o tom, ako sa doma „modlia omšu“ a podobne. Možno je to tak trochu aj tým, že pred 500 rokmi veľká časť kresťanov tu, na Západe, vedená ich zakladateľom Martinom Lutherom, opustila Cirkev a zavrhol veľkú časť kresťanstva a medzi iným aj svätú omšu a dar Eucharistie. Namiesto nich si vymysleli rôzne viac-menej symbolické „Večere Pánové“ a „Pamätné slávnosti“, ktoré už ale nie sú ani omšou, ani Eucharistiou. Oni sami už týmto veciam nerozumejú – a naopak, ich náuky a postoje často ovplyvňujú aj nás, aj keď si to možno neuvedomujeme. Dnes sa teda trochu povenujeme veciam, ktoré by mali byť samozrejme, ale veru nie sú.

1) OBETA. Sv. omša je *obeta*, ktorú prinášame Bohu. Tu bratia protestanti zvyčajne hneď spustia veľký krik a argumentujú Písmom, kde (sama Katolícka cirkev na počiatku svojej pozemskej existencie) píše: „*Ak už krv capov a býkov a popol z jalovice pokropením poškrvnených posväcuje, aby boli telesne čisti, ¹⁴ o čo viac krv Krista, ktorý skrze večného Ducha sám seba priniesol Bohu na obetu bez poškrvny, očistí nám svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu! Ved' bol obetovaný náš veľkonočný Baránok, Kristus.*“ (Hebr 9,13-14; 1 Kor 5,7) A celkom správne dôvodia: Ježiš sa obetoval, za všetkých ľudí, ako Boží a nepoškrvnený Baránok. „*V Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy.*“ (2 Kor 5,19) Kristova obeta je tak úplná, dokonalá, definitívna, raz a navždy. Nič jej nechýba. Úplne stačí na našu spásu. Žiadna iná už nie je potrebná! Prinášať Bohu nejaké iné obete – dokonca tvrdiť, že je potrebné Bohu prinášať nejaké iné obete okrem tej, ktorú za nás priniesol Kristus – je rúhaním sa! A majú pravdu! Lenže – prečo potom Cirkev od počiatku, od samých čias apoštolov píše o omši ako o obeti? Didaché, spis napísaný ranou Cirkvou sotva niečo cez 30 rokov po Ježišovom odchode do Neba, ešte v časoch života a pôsobenia apoštolov (a požívajúci v ranej Cirkvi veľkú autoritu, kládli ho na úroveň listov apoštolov, ktoré dnes máme v Biblii a čítali z neho pri bohoslužbách ako z Písma), píše: „*Keď sa v Pánov deň zhromaždíte, lámate chlieb a vzdávajte vďaky, keď už ste predtým vyznali svoje priestupky, aby vaša obeta bola čistá. Nikto, kto má nejaký spor so svojim bližným, sa nemôže spolu s vami zhromažďovať, pokiaľ sa s ním nezmiere, aby tak nepoškrvnil vašu obetu. Lebo Pán sa v tejto veci vyjadril takto: "Na každom mieste a v každom čase mi <treba> prinášať čistú obetu, lebo som veľký kráľ, hovorí Pán, a obdivuhodné je moje meno medzi národmi."* (Mal 1,11)“ (Didaché 14) Práve toto záverečné proroctvo proroka Malachiáša vzťahovali apoštoli a prví kresťania od samého začiatku na svätú omšu. Ignác Antiochijský, biskup zo Symrny, ktorého učil a potom vysvätil za biskupa osobne Ján apoštol, píše len pár rokov po smrti apoštola toto: „*Slávte Eucharistiu. Je jedno Telo nášho Pána Ježiša Krista a jeden kalich spoločenstva Jeho Krvi. Jeden je oltár a jeden celok tvoria biskup s kňazmi a diakonmi, mojimi spoluslužobníkmi.*“ (Filadelfčanom 4). Apoštoli aj raná Cirkev v tom mala úplne jasno: Ježiš neprišiel *Zákon zrušiť, ale naplniť*. A tak, ako v Jeruzalemskom Chráme starozákonné áronovské kňazstvo prinášalo na oltári obety capov, býkov a teliat, tak teraz Nový Izrael, Cirkev, vo svojich chrámoch (v tom čase ešte len súkromné domy improvizovane upravené na to, aby slúžili ako kostoly rodiacej sa Cirkvi) takisto prináša rukami apoštolov (porov. Justín Apologéta) a ich nástupcov biskupov a nimi poverených kňazov (Ignác Antiochijský Smyrňanom 8,1) na svojich oltároch novú a dokonalú obetu – obetu svätej omše. Ako teda? Vari apoštoli a ich žiaci a raná Cirkev nepoznali, čo sami napísali a učili a čo sa neskôr z rozhodnutia Cirkvi stalo súčasťou Písma? Ale poznali. Veľmi dobre. Čo nás vedie k druhej vlastnosti Eucharistie:

2) KRISTOVA: V skutočnosti obeta svätej omše nie je nijakou inou, novou obetou, ktorú by sme nejakou pridávali k obeti Kristovej. Sv. omša a Eucharistia je totiž *práve tou jednou jedinou Kristovou obetou na Kríži*, ktorá je vo sv. omši nekrvavým spôsobom prinášaná Bohu ako jediná obeta zmierenia za naše hriechy, jediná obeta zmierenia medzi nami a Bohom. Katechizmus to hovorí jasne a jadrne: „*Náš Spasiteľ pri Poslednej večeri v tú noc, keď bol zradený, ustanovil eucharistickú obetu svojho tela a svojej krvi, aby ňou v priebehu vekov trvale zachoval obetu kríža, kým nepríde, a aby tak zveril Cirkvi, milovanej Neveste, pamiatku svojej smrti a svojho zmŕtvychvstania: sviatosť milosrdenstva, znak jednoty, puto lásky, veľkonočnú hostinu, pri ktorej prijímame Krista, duša sa naplňa milosťou a dostávame závdavok budúcej slávy.*“ (KKC 1323) Potom Katechizmus pokračuje a vysvetľuje: „*Sám Kristus, večný Veľkňaz Novej zmluvy, prostredníctvom služby kňazov prináša eucharistickú obetu. A ten istý Kristus skutočne prítomný pod spôsobmi chleba a vína je aj obeťou eucharistickej obety.*“ (KKC 1410) Pri tomto by som sa rád na chvíľu zastavil, pretože toto je kľúčové. Niektorí ľudia to nerozlišujú. Vravia napríklad: „Ja do kostola nechodím, ja sa radšej

pomodlím doma.“ Rozdiel medzi *modlitbou* a *liturgiou*, kam patrí aj sv. omša, je ale zásadný a spočíva práve v tomto: *Modlitba* je naše dielo, v nej sa my prihovráame Bohu, rozprávame s Bohom, počúvame Boha. *Liturgia* je ale dielo Boha. Nekonáme ju my, ale Boh, odetý v Tele Cirkvi. Svätú omšu slávi Kristus, On jediný, rukami biskupa či kňaza, ktorého si vybral, aby cez neho toto dielo uskutočňoval. Striktne vzaté, nie je to kňaz, ktorý slávi sv. omšu. Je to Kristus, ktorý, prítomný v kňazovi, prináša na oltári svoju vlastnú obetu Kríža, sám seba. Preto prejavy úcty pri liturgii – úklony celebrantovi (čiže kňazovi, cez koho Kristus práve svätú omšu slávi) či oltáru nie sú určené ani samému oltáru, ani kňazovi-človekovi, ale *Kristovi*, ktorí v kňazovi v tej chvíli koná ako *jediný* kňaz a je prítomný ako *jediný* oltár Novej Zmluvy, symbolicky zviditeľnený kameným oltárom v kostole. To je aj dôvod, prečo pri *modlitbe* môžeme hovoriť sami zo seba, vlastnými slovami, čo nás napadne. Je to predsa *náš* rozhovor s Bohom, je to teda správne a primerané. Pri *liturgii* ale nič nie je a ani nesmie byť *spontánne*. Liturgia je pevne daná – aby sme aj tým vyjadrili, že nie my sme tvorcovia liturgie. My sa k liturgii len pridávame, pripájame, mocou *všeobecného krstného kňazstva* (Zjv 1,6; 5,10). Len vďaka nemu nie sme na liturgii len ako diváci, ale, kňaz i ľud, všetci rovnako ako jedno Telo a každý na svojom mieste ako rôzny údy tohto Tela (1Kor 12,13-30), skutočnými účastníkmi a v Kristovi konateľmi obety svätej omše.

ÚLOHA:

Pokračovať budeme nabudúce. zatiaľ pouvažujme o tomto: Na omši nie som ako divák, aby som ju „nábožne slyšal“, ale ako *kňaz*, aby som ju mocou *všeobecného krstného kňazstva* slávil, aby som bol účastný na Kristovi a s Ním prinášal Bohu Kristovu obetu zmierenia za seba, za rodinu, za farnosť, za celý svet! Ako tieto poznatky ovplyvnia moje prežívanie a zapojenie sa do sv. omše?